

Закон за отклоняване от наказателно производство и налагане на възпитателни мерки на непълнолетни лица

Глава първа

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Предмет

Чл. 1. Този закон определя:

1. условията и реда за отклоняване на непълнолетните лица от наказателно производство, налагането на възпитателни мерки и тяхното изпълнение;
2. устройството и функциите на Националната служба за възпитателна подкрепа и компетентността на други органи по прилагане на този закон;
3. взаимодействието и координацията на държавните и общински органи и другите юридически и физически лица при осъществяване на целите на този закон.

Цели

Чл. 2. Целите на закона са да се насърчи законосъобразното поведение на непълнолетното лице в конфликт със закона и то да получи подкрепа за своето интегриране в обществото чрез налагане на възпитателни мерки и включването му в подходящи възпитателни програми.

Принципи

Чл. 3. Този закон се прилага при спазването на следните принципи:

1. защита на най-добрия интерес на непълнолетния;
2. недопускане на дискриминация;
3. зачитане на физическото, умственото, нравствено и социално развитие на непълнолетния и на правото му на образование;
4. налагане на най-малко ограничаващата мярка, чрез прилагането на която се постигат целите на закона;
5. участие на родителя, попечителя или лицето, което полага грижи за непълнолетния, при избора на мерки и при тяхното изпълнение, освен ако това не е в противоречие с най-добрия интерес на непълнолетния или ако това би пречило на съществено хода на производството;
6. индивидуализация на мерките и програмите за възпитателно въздействие;
7. бързина на производството;
8. задължителна адвокатска защита от момента на първото действие по налагане на възпитателни мерки, както и на правна помощ по реда и при условията на Закона за правната помощ.

Обхват

Чл. 4. Този закон се прилага за:

1. наказателноотговорни непълнолетни лица.
2. административнонаказателно отговорни непълнолетни лица в случаите, предвидени в закон или други нормативни актове.

Отклоняване от наказателно производство

Чл. 5. (1) Отклоняването от наказателно производство е способ за освобождаване от наказателна отговорност чрез налагане на възпитателни мерки.

(2) Непълнолетният се отклонява от наказателно производство с негово съгласие, след уведомяването му по начин, подходящ за възрастта и степента на неговото индивидуално развитие, относно характера на производството, съдържанието и последиците от налагането на възпитателните мерки.

(3) При липса на съгласие за отклоняване от непълнолетния наказателното производство се провежда по общия ред.

(4) Отклоняване може да се извърши до образуване на наказателно производство и на всяка фаза от него по решение на специализиран полицейски служител, прокурор или съд.

(5) Органите по ал. 4 предприемат предвидените в този и в други закони действия за отклоняване на непълнолетните, когато преценят, че е подходящо чрез налагане на възпитателни мерки да се насърчи тяхното законосъобразно поведение и да се подкрепи тяхното личностно развитие.

(6) Отклоняване по този закон може да се извърши за всяко деяние, което осъществява състав на престъпление срещу личността, освен когато се предвижда наказание лишаване от свобода от 10 или повече години.

(7) За деяние, което осъществява състав на друго престъпление отклоняване не може да се извърши, когато предвиденото наказание е 12 или повече години лишаване от свобода.

(8) За отклоняването се съставя протокол по образец, утвърден от министъра на правосъдието.

Права на непълнолетния

Чл. 6. На всеки етап от производството по този закон непълнолетният има право:

1. на участие, което включва правото му да бъде изслушан при условията на чл. 15 от Закона за закрила на детето и мнението му да бъде взето под внимание, като се отчитат възрастта и степента на неговото развитие;

2. да бъде информиран по начин, който съответства на степента на неговото развитие и разбиране за действията, предприемани от компетентните органи, за правата му, за последиците от изразените от него становища, както и за съдържанието и последиците от възпитателните мерки, които могат да му бъдат наложени;

3. да бъде придружаван от своя родител или попечител, или от лицето, което полага грижи за него, които също имат право да получат информацията по т. 2;

4. на зачитане на личния и семеен живот, на правото му на образование, здравни грижи и защита срещу нечовешко и унижително отношение.

Специализация

Чл. 7. (1) В производството по този закон участват съдии, прокурори, разследващи органи, специализирани полицейски служители за работа с деца и медиатори със специализирани познания за правата на детето и международните стандарти за работа с непълнолетни в конфликт със закона. Стандартите за специализация се приемат от Висшия съдебен съвет, съвместно с министъра на правосъдието, министъра на вътрешните работи и председателя на Държавната агенция за закрила на детето.

(2) Защита на непълнолетни в производството по този закон се предоставя от адвокати, преминали обучение за правата на детето и правилата за работа с непълнолетни в конфликт със закона. Националното бюро за правна помощ в сътрудничество с Висшия адвокатски съвет поддържа списък с адвокати със специализирани познания и приемат стандарти за тяхната подготовка съвместно с Държавната агенция за закрила на детето.

(3) Длъжностните лица, които участват в прилагането на този закон, както и лицата, които участват в изпълнението на възпитателните мерки или предоставят услуги за тази цел притежават специализирани познания за правата на детето и правилата за работа с непълнолетни в конфликт със закона. Министерството на правосъдието съвместно с Държавната агенция за закрила на детето и съответните професионални организации изработват стандарти за специалистите, работещи в системата за наказателно правосъдие за непълнолетни.

Индивидуална оценка

Чл. 8. (1) За целите на отклоняването и за избора на възпитателни мерки, компетентният орган може да разпорежи извършването на индивидуална оценка на непълнолетния при условията и по реда, определени в наредба, издадена от министъра на правосъдието, съгласувано с министъра на труда и социалната политика, министъра на здравеопазването, министъра на вътрешните работи, министъра на образованието и председателя на Държавната агенция за закрила на детето.

(2) Индивидуалната оценка се извършва със съгласието на непълнолетния.

(3) При липса на съгласие по ал. 2, прокурорът може да разпорежи извършването на индивидуална оценка, когато това е необходимо за целите на отклоняването и за избора на възпитателна мярка, до началото на съдебното производство.

(4) Когато деянието осъществява състав на тежко умишлено престъпление, индивидуална оценка се извършва до началото на съдебното заседание.

Глава втора

ВЪЗПИТАТЕЛНИ МЕРКИ

Видове мерки

Чл. 9. (1) Възпитателните мерки по този закон са:

1. предупреждение;
2. възстановяващи мерки;
3. забрани;
4. задължения;
5. специален надзор;
6. настаняване в център за възпитателен надзор.

(2) Компетентният орган налага възпитателната мярка, като за определянето ѝ може да насочи към медиация или семеен съвет.

Налагане на мерки

Чл. 10. (1) При налагането на възпитателни мерки се вземат предвид:

1. характерът и тежестта на правонарушението и отношението на непълнолетния към него и към пострадалия;
2. влезлите в сила актове, с които са наложени наказания или възпитателни мерки през последната година;
3. личността, възрастта, семейната среда и начина на живот на непълнолетния, включително дали изпълнението на мерките не би попречило на неговите учебни занятия или трудова дейност;
4. възможният ефект от мярката върху здравословното състояние на непълнолетния;
5. желанието на непълнолетния да сътрудничи при изпълнение на мерките;
6. възможността за поддържане на връзка със семейството и с други близки, които могат да окажат положително въздействие върху непълнолетния.

(2) С предимство се налагат такива възпитателни мерки, за които може да се осигури сътрудничество на родител, попечител или на лицето, което полага грижи за непълнолетния.

(3) Когато това е необходимо за постигане на целите на този закон, могат да се налагат една или повече мерки от един и същ вид и/или от различни видове.

(4) Всяка мярка се налага за определен срок и подлежи на периодичен контрол и преразглеждане.

Предупреждение

Чл. 11. Предупреждение се налага, когато отношението на непълнолетния към правонарушението и желанието му да се въздържа от повторно извършване на правонарушение сочат, че мярката е достатъчна за постигане целите на този закон.

Възстановяващи мерки

Чл. 12. (1) Възстановяващите мерки имат за цел възстановяване на нанесените вреди и подкрепа за поемането на отговорност от непълнолетния.

(2) Възстановяващите мерки включват:

1. извинение на пострадалия и/или
2. частично или пълно поправяне на вредите с личен труд.

(3) Мерките по ал. 2 се налагат след предварителното съгласие на непълнолетния и на пострадалия.

(4) При налагането на мярката по ал. 2, т. 2, съдът определя размера на причинените вреди и начина, по който непълнолетният следва да ги възстанови със своя труд. На непълнолетния може да се определя да извърши работа, която не вреди на неговото здраве и не пречи на неговото образование или трудова заетост, и е за не повече от 30 часа за период от 30 работни дни.

(5) Непълнолетният по свое желание и със съгласието на пострадалия, както и на родителя, попечителя или на лицето, което полага грижи за непълнолетния, може да изпълни наложената възпитателна мярка и да възстанови вредите и за по-кратък срок и/или за повече часове месечно, само когато това няма да навреди на неговото здраве и да попречи на неговото образование или трудова заетост.

Задължения

Чл. 13. (1) На непълнолетния могат да бъдат наложени едно или няколко от следните задължения:

1. да посещава редовно учебни занятия;
2. да изпълнява трудовите си задължения;
3. да приеме образователна подкрепа;
4. да се включи в професионално обучение;
5. да извърши определени дейности в полза на обществото безвъзмездно;
6. да участва в културни прояви и/или консултиращи дейности;
7. да участва в спортни дейности.

(2) Съдът може да постанови непълнолетния да участва в специализирана рехабилитация/лечение или лечение за преодоляване на зависимост, когато поради психично разстройство, има непосредствена опасност за здравето или живота му или за здравето или живота на друго лице.

Забрани

Чл. 14. (1) На непълнолетния може да се наложи забрана да:

1. посещава определено място или да установява контакт с определени лица;
2. променя настоящия си адрес;
3. напуска жилището си сам за определено време, но не повече от 12 часа за едно денонощие;
4. напуска страната без разрешение на съда;
5. управлява моторно превозно средство, когато има правоспособност.

(2) Забраните се налагат за срок до една година.

Специален надзор

Чл. 15. (1) Специален надзор е наблюдението на непълнолетния, подкрепата за неговото законосъобразно поведение и ефективно интегриране в обществото, и съдействието за личностното му развитие, които се осъществяват от:

1. родител или попечител;
2. възпитател;
3. роднини или близки;
4. специализирано приемно семейство.

(2) Когато надзорът се осъществява от лицата по ал.1, т. 1 и 2, той е за срок от три месеца до една година, а от лицата по ал.1, т. 3 и 4 - за срок от шест месеца до една година.

(3) На всеки три месеца или при промяна на обстоятелствата Службата за възпитателна подкрепа изпраща доклад за изпълнението на мярката до съда, който може да я промени или да прекрати нейното изпълнение с мотивирано решение. Решението може да се обжалва пред окръжния съд, който се произнася с решение в закрито заседание в 7-дневен срок.

(4) Когато са наложени и други мерки по чл.12, 13 или 14, Службата за възпитателна подкрепа може да свика Семейен съвет, който да приеме индивидуален план за изпълнението им по реда на чл. 37, освен ако това не е в интерес на непълнолетния.

(5) В случаите на ал.1, т.2 и 4 в Семейния съвет участва съответно възпитателят или приемното семейство.

Специален надзор от родител или попечител

Чл. 16. (1) Специален надзор от родител или попечител се налага, когато родителят или попечителят е в състояние да го осигури, както и да гарантира изпълнението на други наложени мерки, когато има такива.

(2) Капацитетът на родителя или попечителя да осигури надзора се установява от Дирекция „Социално подпомагане“ по искане на Службата за възпитателна подкрепа.

Специален надзор от възпитател

Чл. 17. (1) Специален надзор от възпитател се налага, когато родителят или попечителят не е в състояние да го осигури и не може да гарантира изпълнението на други наложени мерки, когато има такива.

(2) Надзорът по ал.1 се осигурява от възпитател, определен от Службата за възпитателна подкрепа, според индивидуалния план.

(3) За срока на надзора, непълнолетният живее с родителя или попечителя си.

Специален надзор от роднини или близки или от приемно семейство

Чл. 18. (1) Специален надзор от роднини или близки или от приемно семейство се налага, когато е необходимо непълнолетният да бъде отделен от обичайната си среда на живот и да бъде настанен в семейството на роднини или близки или в приемно семейство.

(2) Мярката по ал.1 се налага, когато роднини или близки на непълнолетния, са

съгласни да го приемат и имат възможност да упражняват специален надзор върху него.

(3) Мярката „специален надзор от приемно семейство“ се налага чрез настаняване в съответно специализирано приемно семейство, вписано в регистъра на утвърдените приемни семейства по реда на Закона за закрила на детето. Службата за възпитателна подкрепа е страна по договора по чл.27 от Закона за закрила на детето.

(4) Съдът разпорежда на съответната Служба за възпитателна подкрепа да наблюдава изпълнението на мярката и да предоставя подкрепа на семейството, в което е настанен непълнолетният. Съдът определя режим на лични отношения с родителите, когато това е в интерес на непълнолетния.

(5) Мярката се налага за срок от шест месеца до една година. На всеки три месеца или при промяна на обстоятелствата Службата за възпитателна подкрепа изпраща доклад за изпълнението на мярката до съда, който може да я промени или да прекрати нейното изпълнение с мотивирано решение. Решението може да се обжалва пред окръжния съд, който се произнася с решение в закрито заседание в 7-дневен срок.

(6) Без промяна на възпитателната мярка, съдът може да определи друго семейство на роднини и близки или специализирано приемно семейство. В тези случаи срокът на мярката се зачита.

(7) Настаняването се прекратява и когато родителят или попечителят е в състояние да упражнява пряк надзор върху непълнолетния. Капацитетът на родителя или на попечителя се установява по реда на чл. 16, ал. 2.

Насочване към програми и услуги в общността

Чл. 19. (1) Мярката специален надзор по чл.16, 17 и 18 може да се наложи заедно с насочване към програми и услуги за социална, здравна и образователна подкрепа.

(2) Съдът определя срока, мястото и отговорната организация, към която се насочва непълнолетният за изпълнение на мярката по ал.1, за получаване на социална и образователна подкрепа по смисъла на Закона за социално подпомагане и Закона за предучилищното и училищното образование.

(3) С мярката по ал.1 се цели осигуряването на положително влияние върху бъдещия живот и поведение на непълнолетния в неговата жизнена среда, при условие че се организира по начин, който не би попречил на образованието или трудовата му заетост.

Настаняване в център за възпитателен надзор

Чл. 20. (1) Настаняване в център за възпитателен надзор се налага от съда, когато е необходимо непълнолетният да се отдели от непосредствената си среда в съчетание с прилагане на надзор и специално разработени програми.

(2) Настаняването на непълнолетния в център за възпитателен надзор е крайна мярка, когато целите на този закон не могат да бъдат постигнати с другите мерки.

(3) Настаняването в център за възпитателен надзор е със срок от три месеца до една година. На всеки три месеца или при промяна на обстоятелствата Службата за възпитателна подкрепа изпраща доклад за изпълнението на мярката до съда, който може да я промени или да прекрати нейното изпълнение с мотивирано решение.

(4) Не може да се налага мярка настаняване на непълнолетни, които са бременни или които отглеждат деца до 3 годишна възраст.

Глава трета

ОРГАНИ

Министерски съвет

Чл. 21. Министерският съвет, по предложение на министъра на правосъдието:

1. формулира, разработва и провежда държавната политика в областта на отклоняването от наказателно производство, налагането на възпитателни мерки и тяхното изпълнение;
2. приема наредба за устройството и организацията на службата за възпитателна подкрепа и изискванията за заемане на длъжностите в нея;
3. приема наредба за определяне на стандартите за годишната бюджетна издръжка на центровете за възпитателен надзор.

Министър на правосъдието

Чл. 22. Министърът на правосъдието:

1. осъществява общо ръководство и контрол върху дейността по отклоняване от наказателно производство, налагането на възпитателни мерки и тяхното изпълнение, в съответствие с предвидените в този закон правомощия.
2. организира взаимодействието с държавните органи, органите на местното самоуправление и юридическите лица с нестопанска цел, чиято дейност има отношение към прилагането на този закон.
3. определя броя и местоположението на центровете за възпитателен надзор, назначава служителите в тях и осигурява охраната им.

Национална служба за възпитателна подкрепа

Чл. 23. (1) Създава се Национална служба за възпитателна подкрепа като юридическо лице на бюджетна издръжка към министъра на правосъдието със седалище в София

(2) Националната служба за възпитателна подкрепа се ръководи от директор, назначен от министъра на правосъдието.

(3) Организацията на дейността и съставът на Националната служба за възпитателна подкрепа се уреждат с устройствен правилник, приет от Министерски съвет по предложение на министъра на правосъдието.

(4) Директорът на Националната служба за възпитателна подкрепа:

1. осъществява методическо ръководство и контролира дейността на службите за възпитателна подкрепа;
2. осъществява методическо ръководство и контрол върху дейността на центровете за възпитателен надзор на непълнолетни;
3. контролира дейността по изпълнение на мерките и програмите по този закон на общините и юридическите лица;
4. създава и поддържа автоматизирана информационна система по реда и условията

на наредба, приета от министъра на правосъдието;

5. събира, обобщава и анализира статистически данни в сътрудничество с Националния статистически институт;

6. изготвя ежегоден доклад за състоянието, мерките и постигнатите резултати от дейността през годината до министъра на правосъдието, който го внася в Министерски съвет за одобрение;

7. организира проверки за спазване правата на детето при изпълнение на мерките по този закон;

8. установява нарушенията по този закон и налага санкциите, предвидени в него;

9. прави предложение пред съответно компетентните органи за отнемане на лиценз за предоставяне на услуги при нарушения по този закон;

10. изработва методика за първоначално и периодично специализирано обучение на служителите в службите за възпитателна подкрепа за изпълнение на дейностите по този закон, която се одобрява от министъра на правосъдието;

11. създава и поддържа регистър на центровете за възпитателен надзор и услугите за непълнолетни в конфликт със закона и лицата, които ги предоставят като част от информационната система по т.4;

12. поддържа електронен списък на специализираните приемни семейства, вписани по реда на чл.31 от Закона за закрила на детето като част от информационната система по т.4;

13. координира дейността на другите държавни и общински органи и институции за изпълнение на държавната политика за отклоняване и прилагане на възпитателни мерки, както и на организациите, които предоставят услуги при планиране на услугите и изпълнение на мерките на национално ниво.

(5) Служителите на Националната служба за възпитателна подкрепа се назначават по служебно и трудово правоотношение.

Служба за възпитателна подкрепа

Чл. 24. (1) Службата за възпитателна подкрепа е териториално поделение на Националната служба за възпитателна подкрепа.

(2) Службата за възпитателна подкрепа се създава с решение на министъра на правосъдието в община, където е разположен районен съд, и обслужва съответния съдебен район.

(3) Ръководителят на Службата за възпитателна подкрепа се назначава от директора на Националната служба за възпитателна подкрепа.

(4) В Службата за възпитателна подкрепа се назначават възпитатели, които водят работата по случай, и други специалисти.

(5) Изпълнението на мерките и програмите се финансира от държавния бюджет.

Функции на Службата за възпитателна подкрепа

Чл. 25. (1) Службата за възпитателна подкрепа:

1. извършва оценка на непълнолетния по чл.8;

2. изисква необходимата за изпълнение на правомощията си информация от държавни и общински органи и служби и други лица, които са задължени да ѝ сътрудничат;

3. съдейства на съда за избора на мярка, с оглед възможностите за изпълнението ѝ на територията на съдебния район;

4. организира, координира и проследява изпълнението на наложените от съда възпитателни мерки;

5. следи за изготвянето и изпълнението на индивидуалните планове за изпълнение на възпитателните мерки по този закон;

6. осигурява периодично обучение на физическите и юридически лица, които участват в изпълнението на възпитателните мерки;

7. организира полагането на възпитателни грижи при условията на отложено изпълнение на мярката;

8. организира извършването на необходимите медицински прегледи на непълнолетния и сключва съответните договори със специалистите;

9. съдейства на непълнолетните след напускане на Центровете за възпитателен надзор, в които са били настанени, пред компетентните органи за уреждане на основните им битови, трудови, образователни и социални проблеми;

10. уведомява компетентните органи за нарушение при изпълнение на мерките по този закон;

11. упражнява контрол за спазване от работодателите на режима и условията за работа, установени за непълнолетни, настанени на работа при тях по този закон, и при установяване на нарушения сезира компетентните органи;

12. координира действията на другите държавни и общински органи и институции на местно ниво, както и на организациите, които предоставят услуги при планиране на услугите и изпълнение на мерките.

(2) Службата за възпитателна подкрепа създава и поддържа електронни списъци на лицата, които могат да предоставят програми и услуги за изпълнение на дейностите по този закон на територията, на която тя функционира.

(3) Службата за възпитателна подкрепа изготвя и представя на съда периодични и извънредни доклади за изпълнение на мярката, както и окончателен доклад. Сроковете за представяне на периодичните доклади се определят от съда. Извънредни доклади се изготвят при промяна на обстоятелствата, които възпрепятстват прилагането на мярката или затрудняват нейното изпълнение.

(4) Службата за възпитателна подкрепа участва в обучението и подкрепя специализирани приемни семейства.

(5) За всеки случай на налагане на възпитателна мярка ръководителят на Службата за възпитателна подкрепа определя водещ случая възпитател.

Специализирани полицейски служители

Чл. 26. (1) В Областните дирекции и Главна дирекция „Национална полиция“ на Министерството на вътрешните работи се обособяват специализирани звена за работа с деца. Те се създават с акт на министъра на вътрешните работи.

(2) Служители на специализираните звена са специализираните полицейски служители за работа с деца в областните дирекции, районните управления на Министерството на вътрешните работи и домовете за временно настаняване на малолетни и непълнолетни.

(3) Специализираните полицейски служители за работа с деца са полицейски органи с висше образование и педагогическа или друга подходяща квалификация,

преминали специализирано професионално обучение в Академията на Министерството на вътрешните работи, отговарящо на държавните стандарти за този вид дейност.

(4) Специализираните полицейски служители за работа с деца осъществяват превантивни и информационни дейности и съдействат на други полицейски органи при изпълнение на функциите им при работата с деца. Дейностите се уреждат с правилник, който се издава от министъра на вътрешните работи.

Задължение за съдействие

Чл. 27. Държавните и местните органи, както и други юридически и физически лица са задължени да оказват съдействие при изпълнението на този закон.

Глава четвърта

ПРОИЗВОДСТВО ПО НАЛАГАНЕ НА ВЪЗПИТАТЕЛНИ МЕРКИ

Подсъдност

Чл. 28. (1) Възпитателното дело е подсъдно на районния съд по настоящ адрес на непълнолетното лице.

(2) Възпитателното дело е подсъдно на районния съд по местоизвършване на деянието, когато настоящият адрес на непълнолетното лице не може да бъде установен.

(3) Делата по ал. 1 се разглеждат в състав съдия за непълнолетни.

(4) В хода на съдебното наказателно производство срещу непълнолетен, съдът може да реши да не бъде съден и да му наложи възпитателни мерки по този закон.

Действия на полицейския орган и на прокурора до насочване на делото към съда

Чл. 29. (1) При налагане на предупреждение, полицейският орган изпраща преписката на районния прокурор за сведение.

(2) Когато не е наложено предупреждение, полицейският орган изпраща събраните материали на районния прокурор.

(3) Прокурорът може да наложи възпитателна мярка предупреждение, когато основанията, предвидени в този закон, са налице.

(4) Когато прокурор е взел решение за отклоняване от наказателно производство и след като непълнолетният е дал съгласие за това, преписката се изпраща на районния съд по настоящ адрес на непълнолетния за налагане на възпитателна мярка.

(5) Когато деянието е извършено в съучастие с пълнолетни лица или с други непълнолетни, за които не са налице предпоставките за отклоняване от наказателно производство, прокурорът може да отклони от наказателно производство непълнолетния и да продължи наказателното производство за останалите лица.

Действия на съда до разглеждане на възпитателното дело

Чл. 30. (1) След получаване на преписката съдът проверява наличието на всички обстоятелства за образуване на възпитателно дело и, ако е необходимо, изисква индивидуална оценка от Службата за възпитателна подкрепа.

(2) Съдът изисква служебно информация за наличието на текущо производство по Закона за закрила на детето и, ако такова е в ход, отлага разглеждането на делото до приключване на това производство.

(3) В 14-дневен срок от получаване на преписката, съдът образува възпитателно дело и насрочва дата за разглеждането му като уведомява за това прокурора, непълнолетния, родител, попечител или лицето, което полага грижи за непълнолетния, неговия защитник, както и Службата за възпитателна подкрепа.

(4) Първото заседание по делото се провежда не по-късно от 30 дни от датата на образуване на делото.

(5) Непълнолетният и лицата по ал.3 се запознават с материалите по възпитателното дело преди началото на първото съдебно заседание.

(6) Ако непълнолетният не разбира или не говори български език, и/или има слухови или речеви затруднения, му се назначава преводач, съответно тълковник, като разходите са за сметка на съда.

(7) Ако непълнолетният няма упълномощен защитник, съдът назначава такъв по реда на Закона за правната помощ.

Общи правила за разглеждане на възпитателното дело

Чл. 31. (1) При разглеждане на възпитателното дело във всички случаи присъстват непълнолетният, неговият защитник, прокурор и представител на Службата за възпитателна подкрепа.

(2) За участие се призовават и родителят, попечителят или лицето, което полага грижи за непълнолетния, като неявяването им не е пречка за разглеждане на делото.

(3) Когато прецени, че това е в интерес на непълнолетния, съдът може да призове за участие в заседанието и други специалисти, както и пострадалия от деянието.

(4) По искане на непълнолетния съдът може да призове и други лица, които могат да окажат подкрепа на непълнолетния при разглеждане на възпитателното дело.

(5) Възпитателното дело се разглежда при закрити врати, освен ако непълнолетният – лично или чрез защитника си, не поиска публично разглеждане. Съдът може да отхвърли искането за публичност за цялото съдебно производство или за отделно заседание или действие, когато това се налага за запазване на морала и личния живот на участниците и е в интерес на правосъдието.

Разглеждане на възпитателното дело

Чл. 32. (1) В съдебното заседание съдът:

1. разяснява на непълнолетния правата му в производството, както и последиците от отклоняването от наказателно производство;

2. изслушва непълнолетния;

3. изслушва прокурора;
4. изслушва представителя на Службата за възпитателна подкрепа, който представя становище по представената индивидуална оценка.

(2) Непълнолетният, прокурорът и представителят на Службата за възпитателна подкрепа могат да искат призоваването на свидетели и вещи лица.

(3) Непълнолетният участва в разпита на свидетелите и вещите лица лично или чрез своя защитник.

(4) Родителят, попечителят на непълнолетния, или лицето, което полага грижи за него, имат право да задават въпроси на свидетелите и вещите лица.

(5) Когато прецени, че делото не е изяснено от фактическа страна, съдът го отлага за събиране на допълнителни доказателства.

Налагане на възпитателни мерки

Чл. 33. (1) След като разгледа възпитателното дело съдът постановява решение, с което:

1. налага възпитателни мерки по глава втора;

2. изпраща материалите на компетентния прокурор, когато не са налице предпоставките за отклоняване от наказателно производство в предвидените от закона случаи;

3. прекратява възпитателното производство, когато са налице основанията по чл. 24 от Наказателно-процесуалния кодекс.

(2) Със съдебното решение за налагане на възпитателна мярка настаняване в център за възпитателен надзор се определя училището, в което непълнолетният следва да продължи образованието си или да бъде записан за продължаване на образованието си. Съдът взема предвид образователните потребности и желания на непълнолетния както и възможностите за продължаване на образованието след изпълнението на възпитателната мярка.

(3) Решението се обявява в съдебно заседание в присъствието на непълнолетния като съдията излага съображенията си за наложената мярка и в 7-дневен срок изготвя писмено мотивите си. В решението се посочват видът и срокът за изпълнение на мярката.

(4) Решението се изпраща на Службата за възпитателна подкрепа, на родителя, попечителя на непълнолетния или на лицето, което полага грижи за него за изпълнение, както и на съответния прокурор за сведение.

Обжалване на възпитателните мерки

Чл. 34. (1) Непълнолетният може да обжалва решението пред окръжния съд в 15-дневен срок от обявяването му в съдебно заседание.

(2) В срока по ал. 1 прокурорът може да протестира решението.

(3) Производството пред окръжния съд се провежда по реда на глава двадесет и първа от Наказателно-процесуалния кодекс. Решението на съда заедно с мотивите се изготвя и обявява не по-късно от 7 дни от съдебното заседание, на което делото е обявено за решаване.

(4) Решението на окръжния съд е окончателно.

Насочване към медиация

Чл. 35. (1) По взаимно съгласие на пострадалия и непълнолетния, съдът може да насочи делото към процедура по медиация за постигане на споразумение, с цел отстраняване на вредните последици от деянието чрез извинение, извършване на работа, обезщетения за вреди или по друг начин.

(2) Медиаторът се определя по общо съгласие на непълнолетния и пострадалия, а когато те не постигнат съгласие, медиаторът се назначава от съда от списъка/регистъра на медиаторите, специално обучени за работа с непълнолетни.

(3) Данните, получени при процедура по медиация, се считат за поверителни и не се използват при други производства срещу непълнолетния.

(4) Разноските по медиацията са за сметка на бюджета на съдебната власт.

Процедура по медиация

Чл. 36. (1) Медиаторът започва процедурата по медиация в срок до 7 дни от датата на решението за насочване към медиация. Срокът на процедурата е 30 дни.

(2) Процедурата по медиация приключва със сключване на споразумение между непълнолетния и пострадалия, в което се определя предметът на споразумението, срокът на изпълнението му или потвърждение, че непълнолетният вече е изпълнил задължението, и се подписва от медиатора, пострадалия, непълнолетния и неговия родител, попечител или от лицето, което полага грижи за непълнолетния.

(3) Предметът на споразумението може да бъде задължение на непълнолетния да се извини на пострадалия или да го обезщети за претърпените вреди чрез работа или по друг подходящ начин, или да участва в обучение или лечение.

(4) Медиаторът изпраща на съда споразумението между непълнолетния и пострадалия за одобрение.

(5) Когато споразумение е постигнато, то се изпълнява пред съда в частта му за извинение към пострадалия по реда на чл.44.

(6) Когато е постигнато споразумение за частично или пълно възстановяване или поправяне на вредата с личен труд, съдът определя условията и времето за полагане на труд от непълнолетния при условията на чл.12.

(7) Решението по ал. 6 се представя на Службата за възпитателна подкрепа, която следи за изпълнението на задълженията на непълнолетния и представя периодичен и окончателен доклад след изтичането на срока на мярката.

(8) Когато непълнолетният и пострадалият не успеят да постигнат съгласие, или когато медиаторът не прекрати процедурата по медиация след изтичането на срока по ал.1, или когато непълнолетният не изпълнява задълженията си по ал.6, медиаторът уведомява съда, който налага мярка.

Семеен съвет

Чл. 37. (1) Когато прецени че това е подходящо за постигане целите на този закон, съдът може да изпрати делото на Службата за възпитателна подкрепа за свикване на семеен съвет, като определи срок за представяне на индивидуален план по ал.4.

(2) В семейния съвет се поканват за участие непълнолетният, неговите родители, попечител или лицето, което полага грижи за непълнолетния, роднини, с които са

изградени близки отношения.

(3) При необходимост, Службата за възпитателна подкрепа може да покани представител на Дирекция „Социално подпомагане“, специализиран полицейски служител, класен ръководител, педагогически съветник и други лица за участие в семейния съвет.

(4) Семейният съвет разработва индивидуален план за непълнолетния, съобразен с неговите потребности, възможности и мнение, мнението на пострадалия и възможностите за съдействие от страна на семейния съвет, който може да включва някои от следните дейности и сроковете за тяхното изпълнение:

1. извинение на пострадалия;
2. постигане на споразумение с пострадалия за частично или пълно възстановяване на вредите от престъплението;
3. редовно посещаване на учебните занятия или съответно на работа;
4. извършване на труд в полза на обществото, дейности в полза на образователни, лечебни и други обществени институции, природозащитни и опазващи организации, общината и др.;
5. получаване на образователна подкрепа, включително за подготовка и явяване на изпит;
6. участие в културни прояви и/или спортни дейности;
7. посещаване на подходящи консултации с психолог, включително по умения за живот;
8. записване в курсове за професионално обучение;
9. други.

(5) Службата за възпитателна подкрепа изпраща индивидуалния план на съда за одобрение.

(6) Когато семейният съвет не може да състави индивидуален план за общо изпълнение на наложените мерки или не го състави в указания срок, индивидуалният план се изготвя от Службата за възпитателна подкрепа с участие на непълнолетния в 7-дневен срок, и се изпраща на съда незабавно.

(7) Съдът одобрява индивидуалния план с определение в закрито заседание. Ако прецени, съдът може да призове лицата по ал.2 и 3 в открито заседание.

Изменения в наложените мерки

Чл. 38. (1) Когато непълнолетният не изпълнява наложените мерки, съдът му налага друга възпитателна мярка. Съдът може да прекрати временно изпълнението на мярката или да я замени с друга:

1. когато след налагане на мярката възникнат обстоятелства, които пречат на нейното изпълнение;
2. когато се разкрият обстоятелства, които не са били известни в момента на налагането ѝ;
3. когато такива обстоятелства биха могли да окажат съществено влияние върху избора на мярка или когато мярката не може да бъде изпълнена поради отказ на непълнолетния, или неговият родител или попечител откажат да изпълняват мярката, да следват указанията на Службата за възпитателна подкрепа или когато възникнат други обстоятелства, които могат да повлияят на избора и изпълнението на мярка.

(2) В случаите по ал.1 Службата за възпитателна подкрепа незабавно уведомява съда. Съдът насрочва делото в 7-дневен срок и го разглежда по реда на тази глава.

Преразглеждане на възпитателни мерки

Чл. 39. (1) Ако след изтичането на шест месеца от налагането на възпитателни мерки, изпълнението им не е започнало, съдът преразглежда необходимостта от изпълнението на наложената мярка. Съдът може да реши наложената мярка, чието изпълнение не е започнало, да не се изпълнява или да се замени с друга мярка.

(2) Непълнолетният може да поиска от съда преразглеждане на мярката след като са изминали най-малко два месеца от налагането ѝ, и в последствие - на всеки два месеца.

Съвместимост на възпитателните мерки с наложени наказания и мерки за закрила

Чл. 40. (1) Възпитателното дело се прекратява, когато не са налице предпоставките за отклоняване от наказателно производство.

(2) При влизане в сила на осъдителна присъда за друго деяние, възпитателните мерки, наложени по реда на този закон, се изпълняват, само ако това е съвместимо с изпълнението на наложеното наказание. В случай на несъвместимост, изпълнението на възпитателните мерки се прекратява.

(3) При влизане в сила на решението за налагането на възпитателна мярка, мерките за закрила, определени по реда на Закона за закрила на детето се прекратяват, само ако това е несъвместимо с наложената възпитателна мярка. Съдът може да се произнесе по този въпрос и с определение.

Субсидиарно прилагане

Чл. 41. (1) За неуредените в тази глава въпроси се прилагат правилата на Наказателно-процесуалния кодекс и на Закона за медиацията.

(2) За изключване по давност на отклоняването от наказателно производство и налагането на възпитателни мерки по този закон се прилагат съответните срокове, предвидени в Наказателния кодекс.

Глава пета

НАЛАГАНЕ И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ВЪЗПИТАТЕЛНИ МЕРКИ

Предупреждение

Чл. 42. (1) Предупреждението се налага от прокурор или в маловажен случай от специализирания полицейски служител, като на непълнолетния се обяснява

противоправността на извършеното деяние и последиците от продължаване на противоправното поведение.

(2) При налагане на мярката по ал.1 от специализирания полицейски служител или от прокурора се съставя протокол в присъствие на родител, попечител или лице, което полага грижи за непълнолетния, в който се отразява писменото съгласие на непълнолетния за отклоняване. Протоколът се изготвя в три екземпляра – един за органа, един за непълнолетния и един, който се изпраща на съответната Служба в 7-дневен срок.

(3) Мярката по ал.1 може да се наложи и от съда в съдебната зала, при което съдът обяснява на непълнолетния противоправността на извършеното и последиците от продължаване на противоправното поведение.

(4) Мярката по ал.1 и 2 може да се обжалва от непълнолетния пред районния съд, който се произнася с окончателно решение в 7-дневен срок.

Съдействие

Чл. 43. За мерките по чл.12 съдът може да се обърне за съдействие към медиатор или към семейния съвет.

Извинение към пострадалия

Чл. 44. (1) Извинението към пострадалия се изпълнява в съдебно заседание по покана на съда при зачитане на достойнството на непълнолетния и на пострадалия. Непълнолетният изразява своето съжаление и разкаяние за извършеното деяние, а пострадалият заявява дали го приема. За извършените действия се съставя протокол.

(2) В случай че пострадалият не приеме извинението, съдът налага друга мярка.

Обезщетение чрез полагане на труд от непълнолетното лице

Чл. 45. С мярката по чл.12, ал.2, т.2, непълнолетният се задължава да обезщети пострадалия за нанесените вреди с личен труд, като съдът определя условията и времето за полагане на труд от непълнолетния.

Редовно посещаване на училище или на работа

Чл. 46. (1) Съдът налага едно или няколко от задълженията по чл.13, ал. 1, т. 1, 2 и 3, като се ръководи от интересите на непълнолетния и неговите способности и определя срока за изпълнението им, който не може да бъде по-дълъг от една година.

(2) Когато мярката по ал.1 е част от индивидуалния план за непълнолетния, изработен от семейния съвет, той се възпроизвежда в решението.

(3) Решението се представя на директора на училището, в което учи непълнолетният, на съответната образователна услуга или на неговия работодател.

Общественополезни дейности

Чл. 47. (1) Съдът налага задължение на непълнолетния да извърши една или няколко дейности по чл.13, ал. 1, т.5, така че да не пречат на училищната или трудовата му заетост и да не накърняват неговото достойнство, които са ограничени до 60 часа, в

срок до 90 дни.

(2) Видът и продължителността на извършване на дейността, съответно дейностите се определят след получаване на становище от Службата за възпитателна подкрепа, която представя списък с подходящи места за изпълнение на мярката.

(3) Условието, при които непълнолетният ще полага общественополезна дейност, трябва да отговаря на Закона за здравословни и безопасни условия на труд.

(4) Службата за възпитателна подкрепа избира подходящите институции и организации, в които могат да се извършват общественополезна дейност, и сключва специални споразумения с тях. Службата съставя списък на съответните институции и организации и го предоставя на съда.

(5) Лицата по ал.4 не могат да откажат включване в дейност на непълнолетен с цел изпълнение на възпитателна мярка след сключване на споразумение със Службата за възпитателна подкрепа. Те не могат да откажат участие в общественополезна дейности.

Участие в културни или консултиращи дейности

Чл. 48. (1) Съдът налага задължение на непълнолетния да се включи в една или няколко културни и/или консултиращи дейности, като се ръководи от неговите интереси и потребности

(2) Видът и продължителността на всяка дейност се определят след получаване на становище от Службата за възпитателна подкрепа, която представя списък с подходящи специалисти и места за изпълнение на мярката.

(3) Решението се представя на Службата за възпитателна подкрепа, която определя възпитател по случая. Възпитателят, в сътрудничество с отдел „Закрила на детето”, доставчици на услуги, други подходящи специалисти или подходяща организация, и с участието на непълнолетния, изготвя индивидуален план за изпълнение на мярката.

(4) Службата за възпитателна подкрепа, в сътрудничество с отдел „Закрила на детето”, доставчици на услуги, специалисти и други, подбира подходящи за изпълнението на мярката услуги, институции, специалисти и заведения, сключва специални споразумения с тях и ги включва в списък, който предоставя на съда.

(5) Лицата по ал.4 не могат да откажат включване в дейност на непълнолетен с цел изпълнение на възпитателна мярка след сключване на споразумение със Службата за възпитателна подкрепа.

Участие в спортни дейности

Чл. 49. (1) При налагане на мярката съдът определя вида на спортната дейност и срока за изпълнението ѝ, като се ръководи от интересите на непълнолетния.

(2) Видът и продължителността на спортната дейност се определя след получаване на становище от Службата за възпитателна подкрепа.

(3) Службата за възпитателна подкрепа сключва споразумения със спортни организации и ги включва в списък, който предоставя на съда.

(4) Лицата по ал.3 не могат да откажат включване в дейност на непълнолетен с цел изпълнение на възпитателна мярка след сключване на споразумение със Службата за възпитателна подкрепа.

Включване в програми за лечение или рехабилитация на зависимости

Чл. 50. (1) Програмите за лечение и рехабилитация се изпълняват без непълнолетният да се лишава от свобода.

(2) Съдът налага мярката като посочва институцията или програмата, в която непълнолетният ще бъде включен, както и срокът за неговото участие.

(3) При избора на институцията или програмата, съдът изисква становището на Службата за възпитателна подкрепа, която го представя в 3-дневен срок.

(4) Решението се представя на Службата за възпитателна подкрепа, която в сътрудничество с ръководителя на институцията или на програмата, определя възпитател по случая. Лицата, отговорни за изпълнението и рехабилитацията, съставят индивидуален план за лечение или рехабилитация. Непълнолетният се запознава с този план и дава писменото си съгласие за плана.

(5) При липса на съгласие от непълнолетния се изследва наличието на предпоставките за задължително лечение при условията и по реда на Закона за здравето.

(6) Службата за възпитателна подкрепа сключва споразумения с лица или институции, осъществяващи лечение на зависимости и ги включва в списък, който предоставя на съда.

(7) Лицата по ал.6 не могат да откажат включване в дейност на непълнолетен с цел изпълнение на възпитателна мярка след сключване на споразумение със Службата за възпитателна подкрепа.

Налагане на забрани

Чл. 51. (1) Съдът налага една или няколко забрани и определя техния срок.

(2) Решението се предоставя на Службата за възпитателна подкрепа, която осигурява наблюдението за изпълнението на всяка мярка самостоятелно или със съдействието на полицейски орган, и представя окончателен доклад на съда.

Изпълнение на специален надзор от родител или попечител

Чл. 52. (1) Изпълнението на мярката за надзор от родител или попечител на непълнолетното лице започва от датата, на която родителят или попечителят е получил лично решението за налагането ѝ.

(2) Родителят или попечителят на непълнолетния е длъжен да изпълни разпореденията и указанията, съдържащи се в решението на съда или в индивидуалния план за непълнолетния, и да даде възможност на Службата за възпитателна подкрепа да проверява как се прилага мярката.

Изпълнение на специален надзор от възпитател

Чл. 53. (1) Решението, с което е определена мярката, се изпраща на съответната Служба за възпитателна подкрепа, която определя подходящ възпитател за осигуряване на индивидуален надзор на непълнолетния.

(2) Възпитателят, с участието на непълнолетния, изработва индивидуален план за срещи и изпълнение на определени задължения от непълнолетния, както и за оказване на подкрепа и съдействие на непълнолетния.

Изпълнение на специален надзор от роднини и близки или приемно семейство

Чл. 54. (1) По предложение на Службата за възпитателна подкрепа, съдът определя семейство, в което ще се изпълнява мярката за надзор. В едно семейство не може да се настани повече от едно дете, с изключение на случаите, в които се настаняват братя и сестри.

(2) Службата за възпитателна подкрепа, дирекция „Социално подпомагане“ и семейството сключват договор, който урежда и условията за изпълнението на възпитателната мярка.

(3) Семейството е длъжно да осигури свободен достъп до детето на представител на Службата за възпитателна подкрепа, както и възможност за общуване с детето насаме.

(4) Службата за възпитателна подкрепа оказва съдействие на семейството. Представител на Службата посещава семейството най-малко веднъж месечно.

(5) Приемното семейство е длъжно да изпълни разпорежданията и указанията, съдържащи се в решението на съда или в индивидуалния план за непълнолетния, да даде възможност на Службата за възпитателна подкрепа да проверява как се прилага мярката, както и да осигури свободен достъп до детето на представител на Службата, включително възможност за контактуване с детето насаме.

Промяна на семейството

Чл. 55. При промяна на обстоятелствата, възпрепятстващи изпълнението на мярката, съдът служебно или по предложение на Службата за възпитателна подкрепа, може да разпорежи непълнолетният да бъде настанен в друго семейство за остатъка от срока на мярката.

Глава шеста

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА МЯРКАТА НАСТАНЯВАНЕ В ЦЕНТЪР ЗА ВЪЗПИТАТЕЛЕН НАДЗОР

Явяване на непълнолетния

Чл. 56 (1) След влизане в сила на съдебното решение за настаняване в център за възпитателен надзор, Службата за възпитателна подкрепа незабавно уведомява непълнолетния и центъра, и посочва датата, мястото и начина на неговото явяване, както и последиците от неявяването му. Настаняването се извършва в срок до 7 дни от влизането на съдебното решение в сила.

(2) Ако непълнолетният не се яви на посочената в съдебното решение дата, центърът за възпитателен надзор уведомява компетентния полицейски орган за неговото принудително довеждане.

(3) Необходимите документи при настаняване се определят в правилник за устройство и дейността на центъра за възпитателен надзор, издаден от министъра на правосъдието.

Действия при приемане

Чл. 57. (1) При приемането на непълнолетното лице в центъра за възпитателен надзор се установява неговата самоличност. Момчетата се настаняват отделено от момчетата.

(2) При приемането по ал.1 се прави общ медицински преглед. Копие от медицинската документация се предоставя на непълнолетния и на неговите родители, попечител или лицето, което полага грижи за него. Когато се установят данни, които будят основателни съмнения за извършено престъпление от общ характер спрямо непълнолетния, се сезира компетентната прокуратура.

(3) Ако в резултат от медицинските прегледи се установи риск от самоувреждане или психично разстройство, което може да попречи на изпълнението на целта на мярката, се уведомява ръководителят на центъра за възпитателен надзор и медицинските специалисти, които полагат грижа за непълнолетния.

(4) След настаняването в центъра за възпитателен надзор на непълнолетния се осигурява медицинска грижа през времето на престоя му, която е съобразена с индивидуалното му състояние.

(5) Всички лични вещи на непълнолетния, които се приемат на съхранение, се описват и му се връщат след неговото освобождаване.

Информация за реда и индивидуален план

Чл. 58. (1) При приемането на непълнолетния се дава информация на разбираем за него език относно вътрешния ред и друга информация относно изпълнението на мярката. Същата информация се предоставя и на родителя, попечителя или лицето, което полага грижи за него.

(2) До 3 дни от приемането на непълнолетния директорът на центъра за възпитателен надзор създава екип за изпълнение на възпитателната мярка, който в 7 дневен срок изготвя индивидуален план за изпълнение на мярката. Когато не е изготвена индивидуална оценка, такава се изготвя от екипа.

(3) Индивидуалният план отчита личните характеристики на непълнолетния и неговите потребности от образование, професионално обучение, медицинска грижа, социална рехабилитация и подкрепа.

(4) Индивидуалният план се изработва с участието на непълнолетния.

(5) За изпълнение на индивидуалния план непълнолетните се разпределят по групи в зависимост от тяхната възраст, интелектуално развитие и други лични характеристики. В групата могат да участват не повече от шест непълнолетни.

(6) На всяка група се определя възпитател, който следи за прилагането на индивидуалния план на всеки непълнолетен.

Материални условия на настаняването

Чл. 59. (1) В центровете за възпитателен надзор се настаняват не повече от 10 непълнолетни лица.

(2) Непълнолетните се настаняват в помещения за не повече от три лица, които осигуряват минимум 6 кв. м. площ на лице, самостоятелно легло и условия за учебна подготовка.

(3) На всеки шест настанени непълнолетни се осигурява най-малко един самостоятелен санитарен възел, до който те имат свободен достъп и който е преграден изцяло с твърда преграда от спалните помещения.

(4) Помещенията за настаняване се проектират и изграждат при спазване на нормите за естествено и изкуствено осветление и вентилация за жилищни помещения.

(5) На непълнолетните се осигуряват условия и материали за поддържане на хигиената на помещенията и на личната им хигиена, както и ежемесечни средства за джобни пари и стипендия, определени от Министерски съвет, и на други помощи.

(6) На непълнолетните се осигурява възможност за достъп до душ с топла вода най-малко веднъж на ден.

(7) На територията на центъра за възпитателен надзор и извън нея непълнолетните носят личните си дрехи и обувки. При липса на подходящи лични дрехи и обувки и когато не могат да бъдат осигурени от неговите близки, центърът осигурява такива, които остават у непълнолетния за ползване след освобождаването му.

Образование

Чл. 60. (1) Осигуряването на подходящо образование на непълнолетните е приоритетна дейност на центъра за възпитателен надзор.

(2) Непълнолетните се записват в общообразователни училища в срок до 7 дни от настаняването им в центъра за възпитателен надзор с цел продължаване на образованието им. Центърът осигурява редовното посещение на училището.

(3) При риск от бягство или други основателни причини, които пречат на включването на непълнолетния в общообразователно училище, се организира индивидуална форма на обучение на територията на центъра за възпитателен надзор.

(4) Регионалните управления на образованието на Министерството на образованието и науката оказват съдействие за достъпа до образование и контрол върху образователната дейност.

(5) Центърът за възпитателен надзор осигурява обща и допълнителна образователна подкрепа на настанените непълнолетни.

Дейности

Чл. 61. (1) В допълнение към образованието, центърът за възпитателен надзор организира дейности за всеки настанен в зависимост от индивидуалната оценка и въз основа на индивидуалния план който може да включат и няколко от следните дейности:

1. професионално обучение;
2. труд;
3. изучаване на български език;
4. компютърни умения и комуникация;

5. гражданско образование;
6. обучение в социални умения и компетентности;
7. управление на агресията;
8. терапевтични и рехабилитационни дейности;
9. индивидуална и групова психотерапия;
10. спорт;
11. развитие на хоби;
12. управление на свободното време.

(2) Центърът за възпитателен надзор извършва подготовка за интегриране в обществото.

(3) Дейностите по ал.1 се осъществяват на територията на центъра за възпитателен надзор и извън нея, когато това е подходящо.

Контакти извън центъра за възпитателен надзор

Чл. 62. (1) Центърът за възпитателен надзор осигурява редовни контакти на настанения непълнолетен с родителите, попечител или лицата, които полагат грижи него, както и с членовете на неговото семейство и други близки.

(2) Непълнолетният има право на контакти с представители на медии, регистрираните религиозни вероизповедания и юридически лица с нестопанска цел, което се осъществява с негово съгласие и след уведомяване на ръководителя на центъра за възпитателен надзор.

(3) Контактите по ал.1 и 2 могат да бъдат ограничавани и контролирани от ръководителя на центъра за възпитателен надзор, само когато е налице необходимост за целите на образувано наказателно производство, поддържане на реда и сигурността в центъра, предотвратяване на тежко престъпление и за защита на жертви на престъпления.

(4) Ограничаването и контролът по ал.3 се осъществяват от ръководителя на центъра за възпитателен надзор или от районния прокурор. Техните решения подлежат на незабавно одобрение от районния съд с определение в закрито заседание. С решението се определят срока и формата на ограничение или контрол. Определението на съда се съобщава незабавно писмено на непълнолетния и се уведомяват по подходящ начин лицата по ал.1 и 2.

(5) Непълнолетният и лицата по ал.1 и 2 могат да обжалват определението на съда по ал. 4 пред окръжния съд, който се произнася с окончателно определение в 3-дневен срок.

Награди

Чл. 63. За активно участие в изпълнението на различни програми и за постижения в образователния и възпитателния процес, непълнолетният може да получи следните награди от ръководителя на центъра за възпитателен надзор:

1. свободно излизане за определен срок;
2. посещения на културни, образователни и спортни събития извън центъра;
3. посещения при семейството и роднини през почивните дни или по време на празници;
4. 7-дневен отпуск.

Дисциплинарни мерки и употреба на сила при нарушение на правилника за вътрешния ред

Чл. 64. (1) Дисциплинарните мерки в центъра за възпитателен надзор са крайни средства за поддържане на реда, пред които убеждаването и възстановителното решаване на конфликти имат приоритет.

(2) За нарушения на правилника за вътрешния ред, които застрашават сериозно вътрешния ред, безопасността и сигурността на другите настанени и служителите, на непълнолетните, настанени в центъра за възпитателен надзор, могат да бъдат налагани следните дисциплинарни мерки:

1. забележка;
2. отнемане на неизползвана награда;
3. лишаване от достъп до дейност, която не е предвидена в индивидуалния план на непълнолетния;
4. ограничаване на джобни пари за срок от 1 месец;
5. настаняване в отделно помещение за срок до 24 часа.

(3) Мярката по ал.2, т. 5 не може да се изпълнява в условията на единична изолация и да пречатства посещението на учебни занятия.

(4) Служителите и охраната в центъра за възпитателен надзор могат да употребяват сила и други средства за физическа принуда спрямо настанени непълнолетни, само когато това е абсолютно необходимо при самозащита или в случаи на опит за бягство, физическа съпротива на законно разпореждане, пряка заплаха за самоувреждане, увреждане на други лица или сериозно повреждане на чужда собственост.

(5) Условията, средствата, регистрацията и контролът над употреба на сила и други средства за физическа принуда в центъра за възпитателен надзор се определят с наредба, издадена съвместно от министъра на правосъдието и министъра на вътрешните работи.

Надзор над изпълнението на мярката

Чл. 65. (1) Съдът, наложил мярката, посещава непълнолетния на всеки 3 месеца за проверка на законността на изпълнението ѝ. В случай на нарушения, съдът уведомява съответно компетентния орган.

(2) Съдът разпорежда освобождаването на непълнолетния, ако прецени, че настаняването му в центъра за възпитателен надзор е станало незаконно.

(3) Непълнолетният, неговите родители или попечител, или лицето, което полага грижа за него, както и прокурорът, могат да поискат от съда да прекрати настаняването в центъра за възпитателен надзор и преди изтичане на определения срок, ако са настъпили обстоятелства, които правят настаняването незаконно.

(4) С цел мониторинг и правна защита, центровете могат да бъдат посещавани от юридически лица с нестопанска цел, които сключват за тази цел споразумения с Министерството на правосъдието.

(5) Констатираните пропуски и нарушения, както и постигнатите резултати при изпълнението на настаняването, се съобщават на Службата за възпитателна подкрепа, която издава препоръки за отстраняването им. За изпълнението на препоръките се уведомява съдът.

Докладване

Чл. 66. Ръководителят на центъра за възпитателен надзор изготвя и изпраща доклад до Службата за възпитателна подкрепа на всеки 3 месеца, при поискване от съда или когато обстоятелствата налагат това.

Отлагане на изпълнението

Чл. 67. (1) При искане за отлагане, подадено от непълнолетния, неговия родител, попечител или лицето, което полага грижи за непълнолетния, или по предложение на Службата за възпитателна подкрепа съдът, наложил мярката, може да отложи изпълнението ѝ при следните обстоятелства:

1. непълнолетният страда от инфекциозно или тежко заболяване;
2. при смърт или тежко заболяване на членове на семейството или близки;
3. за завършване на учебна година и явяване на изпит;
4. при бременност или раждане на дете.

(2) Членове на семейството и близки по ал.1, т.2 са родители, попечител или лицето, което полага грижи за непълнолетния, съпрузи, лица във фактическо съжителство, деца, роднини по права линия и братя и сестри.

(3) Изпълнението на мярката може да се отложи в случаите по ал.1, т.1 и т.2 за времетраенето на заболяването, а при смърт на член на семейството или близки - до 3 месеца.

(4) В случаите по ал.1, т.3, изпълнението на мярката може да се отложи до края на текущата учебна година или след провеждане на изпита.

(5) В случаите по ал.1, т.1 и т.2, изпълнението се отлага след представяне на писмени доказателства.

(6) Решението за отлагане се взема в 3-дневен срок от датата на подаване на искането. Искането за отлагане на мярката спира изпълнението.

Спиране на изпълнението

Чл. 68. (1) В случаите по чл.67, ал 1 съдът, наложил мярката, може да спре изпълнението ѝ по искане на прокурора, родителя, попечителя на непълнолетния или на лицето, което полага грижи за него, непълнолетния, както и по предложение на Службата за възпитателна подкрепа или на ръководителя на центъра за възпитателен надзор.

(2) Изпълнението на настаняването може да бъде спряно до 3 месеца, а в случаи на заболяване на непълнолетния – за срока на заболяването.

(3) Съдът се произнася по искането в 3-дневен срок от получаването на искането или предложението по ал. 1. Решението на съда може да се протестира от прокурора или да се обжалва от непълнолетния, неговия родител, попечител или лицето, което полага грижи за непълнолетния, в 3-дневен срок от връчването му на непълнолетния пред окръжния съд. Окръжният съд се произнася с окончателно решение в 3-дневен срок.

(4) Срокът на спиране не се зачита към срока на мярката.

Освобождаване

Чл. 69. (1) Непълнолетният се освобождава от центъра за възпитателен надзор с

изтичане на определения от съда срок, с решение на съда за спиране на изпълнението или за замяна на възпитателната мярка с друга, или при предсрочно освобождаване.

(2) Непълнолетното момиче се освобождава от центъра за възпитателен надзор, при установена бременност.

(3) По искане на непълнолетното лице ръководителят на центъра за възпитателен надзор може да разреши удължаване на престоя, когато непълнолетният е в последния клас на обучението в съответната степен на образование, в края на професионалното си обучение, или в края на учебната година, и освобождаването от центъра би затруднило завършването на степента на образованието или професионалното обучение. В този случай престоят се удължава до завършване на съответния клас.

Предсрочно освобождаване

Чл. 70. (1) След изтичането на една трета от срока на мярката, непълнолетният или неговия родител, попечител или лицето, което полага грижи за него, може да поиска от районния съд по местоизпълнение на мярката неговото предсрочно освобождаване.

(2) Съдът разглежда искането за предсрочно освобождаване в 7-дневен срок от неговото постъпване.

(3) Съдът назначава на непълнолетния защитник, ако няма такъв, по реда на Закона за правната помощ.

(4) Съдът взема решение за предсрочно освобождаване ако прецени, че целта на налагането на мярката е постигната или че може да се постигне, ако бъде наложена по-малко ограничителна мярка.

(5) С решението си за предсрочно освобождаване съдът може да определи друга възпитателна мярка по реда на този закон.

(6) Решението на съда е окончателно. Следващо искане за предсрочно освобождаване може да се подаде не по-рано от 2 месеца, освен ако в този период не възникнат други обстоятелства, които правят пребиваването в центъра за възпитателен надзор за незаконно.

Преместване

Чл. 71. Когато са налице основателни причини, по искане на непълнолетния, неговия родител, попечител или на лицето, което полага грижи за него, на прокурора, както и на Службата за възпитателна подкрепа съдът в 3-дневен срок може да разпореди преместването на непълнолетното лице в друг център за възпитателен надзор. Разпореждането подлежи на обжалване и протест в 7-дневен срок пред окръжния съд.

Труд на непълнолетното лице

Чл. 72. (1) С цел придобиване на трудови навици и професионални умения центърът за възпитателен надзор предлага програми за трудова дейност.

(2) Непълнолетен, който е включен в програма за трудова дейност, има право на възнаграждение, почивка и други съгласно трудовото законодателство. Непълнолетният разполага свободно с трудовото си възнаграждение.

(3) Същите права има и непълнолетният в случаите по чл.69, ал.3.

Подготовка за освобождаване

Чл. 73. (1) Службата за възпитателна подкрепа взаимодейства с непълнолетния, неговото семейство, центъра за възпитателен надзор и Дирекция „Социално подпомагане“ по настоящ адрес, с цел подготовка за неговото интегриране в обществото.

(2) Центърът за възпитателен надзор уведомява родителя, попечителя или лицето, което полага грижи за него, за освобождаването на непълнолетния, най-малко 1 месец преди изтичането на срока на мярката.

(3) При необходимост, Службата за възпитателна подкрепа оказва съдействие за интегрирането на непълнолетния след неговото освобождаване.

Глава седма

АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 74. (1) Който не изпълни задължение по чл. 27, 47, ал. 5, чл. 48, ал. 5, чл. 49, ал.4, чл. 50, ал. 7, чл. 52, ал. 2, чл. 54, ал. 3 и ал. 5 от този закон се наказва с глоба в размер от 100 до 500 лв. – за физическите лица и имуществена санкция в размер от 100 до 2000 лв. – за юридическите лица.

(2) При повторно нарушение се налага глоба или имуществената санкция в двоен размер.

Чл. 75. (1) Нарушенията се установяват с актове, съставени от длъжностни лица на Националната служба за възпитателна подкрепа, определени от нейния директор.

(2) Въз основа на съставените актове за нарушения директорът на Националната служба за възпитателна подкрепа издава наказателни постановления.

(3) Установяването на нарушенията и издаването на наказателните постановления се извършват по реда, определен в Закона за административните нарушения и наказания, а обжалването им – по Административнопроцесуалния кодекс.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на този закон:

1. **“Непълнолетно лице в конфликт със закона”** е лице между 14-18 години, което е извършило деяние, за което се предвижда наказателна или административнонаказателна отговорност.

2. **“Настоящ адрес”** е адресът, на който детето пребивава.

3. **„Консултиращи дейности“** е всякакъв вид лично общуване, което има за цел или резултат положителното повлияване на поведение на непълнолетния.

4. **„Специализирано приемно семейство“** са двама съпрузи или отделно лице, при които се настанява дете за отглеждане и изпълнение на мярката „специален надзор“ и на други възпитателни мерки, наложени по реда на този закон, което е вписано в регистъра на утвърдените приемни семейства по чл. 31, ал. 3 от Закона за закрила на детето.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Този закон отменя Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни (Обн., Изв., бр. 13 от 1958 г., изм., бр. 11 от 1961 г., бр. 35 от 1966 г., бр. 30 от 1969 г., бр. 89 от 1974 г., бр. 53 от 1975 г., бр. 55 от 1975 г., бр. 63 от 1976 г., бр. 36 от 1979 г., бр. 75 от 1988 г., бр. 110 от 1996 г., бр. 3 от 1997 г., бр. 69 от 1999 г., бр. 66 от 2004 г., бр. 96 от 2004 г., бр. 28, 94 и 103 от 2005 г., бр. 25, 47 и 74 от 2009 г., бр. 50 от 2010 г., бр. 82 от 2012 г., бр. 15 и 68 от 2013 г.)

§ 3. (1) Законът влиза в сила една година след обнародването му в „Държавен вестник“.

(2) До влизането в сила на закона, мерките по чл. 13, ал. 1, т. 11, 12 и 13 от Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни не се налагат на малолетни лица.

(3) Подзаконовите нормативни актове по прилагането на този закон се приемат и издават до влизането в сила на този закон.

(4) Органите и институциите по чл. 7 предприемат необходимите действия за изработване и приемане на стандарти за специализация и за обучение на длъжностните лица по същия член до влизане в сила на закона.

(5) Министърът на труда и социалната политика съвместно с министъра на правосъдието приемат стандарт за специализирано приемно семейство до влизането в сила на този закон.

§ 4. Подзаконовите нормативни актове по прилагането на Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни, отменен с този закон, се прилагат, доколкото не му противоречат.

§ 5. (1) Националната служба за възпитателна подкрепа е правоприемник на активите, пасивите, архива, правата и задълженията на Централната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни.

(2) Служебните и трудовите правоотношения на служителите в администрацията на Централната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни се уреждат при условията и по реда на чл. 87а от Закона за държавния служител и чл. 123 от Кодекса на труда.

§ 6. (1) Службите за възпитателна подкрепа са правоприемници на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни в общините, в които има районен съд. В общините, в които няма служби, архивът се предава на Службата за възпитателна подкрепа в района на съответния районен съд.

(2) Служебните и трудовите правоотношения на секретарите на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни се уреждат при условията и по реда на Закона за държавния служител и Кодекса на труда.

§ 7. Центровете за възпитателен надзор се създават със заповед на министъра на правосъдието.

§ 8. (1) След влизането на закона в сила социално-педагогическите интернати и възпитателните училища-интернати се преобразуват или закриват по реда на Закона за предучилищното и училищното образование.

(2) До една година от влизането в сила на закона мярката „настаняване в център за възпитателен надзор“ се изпълнява при действащите условия в социално-педагогическите интернати и възпитателните училища-интернати.

§ 9. (1) В 3-месечен срок от влизането в сила на закона районните съдилища по настоящи адреси на непълнолетните се произнасят, по реда и при условията на този закон, по възпитателните мерки „настаняване във социално-педагогически интернат“ и „настаняване във възпитателно училище-интернат“, наложени на непълнолетни лица, при зачитане на изтеклия срок на настаняване.

(2) В 1-месечен срок от влизането в сила на закона, възпитателните мерки „настаняване във социално-педагогически интернат“ и „настаняване във възпитателно училище-интернат“, наложени на малолетни лица, се прекратяват и се уведомява дирекция „Социално подпомагане“ по настоящия адрес на детето по Закона за закрила на детето.

§ 10. До влизането в сила на този закон Министерският съвет, министрите, ръководителите на ведомства и общинските съвети привеждат приетите, съответно издадените от тях актове, в съответствие с него.

§ 11. Образованите и неприключили до влизането в сила на закона преписки и дела се довършват по този закон.

§ 12. В Наказателния кодекс (Обн., ДВ, бр. 26 от 1968 г.; попр., бр. 29 от 1968 г.; изм., бр. 92 от 1969 г., бр. 26 и 27 от 1973 г., бр. 89 от 1974 г., бр. 95 от 1975 г., бр. 3 от 1977 г., бр. 54 от 1978 г., бр. 89 от 1979 г., бр. 28 от 1982 г.; попр., бр. 31 от 1982 г.; изм., бр. 44 от 1984 г., бр. 41 и 79 от 1985 г.; попр., бр. 80 от 1985 г.; изм., бр. 89 от 1986 г.; попр., бр. 90 от 1986 г.; изм., бр. 37, 91 и 99 от 1989 г., бр. 10, 31 и 81 от 1990 г., бр. 1 и 86 от 1991 г.; попр., бр. 90 от 1991 г.; изм., бр. 105 от 1991 г., бр. 54 от 1992 г., бр. 10 от 1993 г., бр. 50 от 1995 г.; Решение № 19 на Конституционния съд от 1995 г. – бр. 97 от 1995 г.; изм., бр. 102 от 1995 г., бр. 107 от 1996 г., бр. 62 и 85 от 1997 г.; Решение № 19 на Конституционния съд от 1997 г. – бр. 120 от 1997 г.; изм., бр. 83, 85, 132, 133 и 153 от 1998 г.; бр. 7, 51 и 81 от 1999 г.; бр. 21 и 51 от 2000 г.; Решение № 14 на Конституционния съд от 2000 г. – бр. 98 от 2000 г.; изм., бр. 41 и 101 от 2001 г.; бр. 45 и 92 от 2002 г.; бр. 26 и 103 от 2004 г.; бр. 24, 43, 76, 86 и 88 от 2005 г.; бр. 59, 75 и 102 от 2006 г.; бр. 38, 57, 64, 85, 89 и 94 от 2007 г.; бр. 19, 67 и 102 от 2008 г.; бр. 12, 23, 27, 32, 47, 80, 93 и 102 от 2009 г.; бр. 26 и 32 от 2010 г.; бр. 33 и 60 от 2011 г.; бр. 19, 20 и 60 от 2012 г.; бр. 17, 61 и 84 от 2013 г.; бр. 19, 53 и 107 от 2014 г.; бр. 14, 24, 41, 74 и 79 от 2015 г.; бр. 32 и 47 от 2016 г.; Решение № 12 на Конституционния съд от 2016 г. - бр. 83 от 2016 г.; изм. и доп., бр. 95 от 2016 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 28 се създава ал. 3:

„(3) При прилагане на предходните алинеи не се вземат предвид престъпленията, извършени от дееца като непълнолетен.“

2. В чл. 31, ал. 3 се изменя така:

„(3) Непълнолетните, на които деянието не може да се вмени във вина, се насочват към дирекция „Социално подпомагане“ по настоящ адрес.

3. В чл. 32, ал. 2 се изменя така:

„(2) Малолетните лица, извършили общественоопасни деяния, които осъществяват признаците на предвидени в този кодекс престъпления, се насочват към дирекция „Социално подпомагане“ по настоящ адрес за определяне на мярка за закрила.

4. В чл. 42а, ал. 3:

а) В т. 1 след думите „три години“ се добавя „и от 6 месеца до една година, когато се налагат на непълнолетен“.

б) В т. 2 след думите „две години“ се добавя „и от 3 месеца до една година, когато се налагат на непълнолетен“.

в) В т. 3 след думите „три поредни години“ се добавя „и от 50 до 160 часа, когато се налагат на непълнолетен“.

5. В чл. 52:

а) Досегашният текст става ал. 1.

б) Създава се ал. 2:

„(2) Наказанието обществено порицание по отношение на непълнолетен се изпълнява чрез прочитане на присъдата пред семейния съвет, който се свиква по реда на чл. 37 от Закона за отклоняване от наказателно производство и налагане на възпитателни мерки на непълнолетни лица.“

6. В чл. 54 се създава ал. 3:

„(3) При определяне на наказанието на непълнолетния, освен обстоятелствата по ал. 1, се вземат предвид възрастта и степента на зрелост на непълнолетния, здравословното състояние, времето, необходимо за неговото личностно развитие, обкръжаващата го среда и нивото на пренебрегване по отношение на личностното и образователното му развитие, влиянието на възрастни лица и отношението му към престъплението и пострадалия.“

7. Член 60 се изменя така:

„**Чл. 60.** Наказанието на непълнолетния се налага с цел да му се осигури надзор, защита, подкрепа за развитие и законосъобразно поведение.“

8. Член 61 се изменя така:

„**Чл. 61.** (1) По отношение на непълнолетен, извършил престъпление поради увлечение или лекомислие, което не представлява голяма обществена опасност, прокурорът може да реши да не се образува или да прекрати образуваното досъдебно производство, а съдът да реши да не бъде предаван за съдене или да не бъде осъден.

(2) Прокурорът може да реши да не се образува досъдебно производство или да прекрати образуваното досъдебно производство, когато по отношение на непълнолетния могат да се приложат успешно възпитателни мерки по Закона за отклоняване от наказателно производство и налагане на възпитателни мерки на непълнолетни лица . В тези случаи прокурорът изпраща преписката на съда.

(3) Съдът може да реши непълнолетният да не бъде предаван за съдене или да не бъде осъден, когато спрямо непълнолетния могат да се приложат успешно възпитателни мерки. В тези случаи съдът може да наложи възпитателна мярка по реда на Закона за отклоняване от наказателно производство и налагане на възпитателни мерки на непълнолетни лица..

9. В чл. 63:

а) В ал. 1:

аа) В т. 1 думите „от три до десет години“ се заменят с „от две до пет години“;

бб) В т. 2 думите „до пет години“ се заменят с „до три години“;

вв) В т. 3 думите „до три години“ се заменят с „до две години“;

гг) В т. 4 думите „до две години“ се заменят с „до една година“.

б) В ал. 2:

аа) В т. 1 думите „от пет до дванадесет години“ се заменят с „от три до десет години“;

бб) В т. 2 думите „от две до осем години“ се заменят с „от две до пет години“.

10. В чл. 64:

а) Алинея 2 се изменя така:

„(2) По предложение на прокурора или на съответната Служба за възпитателна подкрепа съдът може и след постановяване на присъдата да замени настаняването в център за възпитателен надзор с друга възпитателна мярка.“

б) Алинея 3 се изменя така:

„(3) Правилото на ал. 1 не се прилага, когато непълнолетният е извършил престъпление по време на изтърпяване на наказанието лишаване от свобода.“

11. В чл. 65:

а) В ал. 2 изречение второ се отменя.

б) Създават се ал. 3 и 4:

„(3) Пълнолетен може да остане в поправителния дом до навършване на 21 години по свое желание.

(4) Пълнолетен може да остане в поправителния дом и след навършване на 21 години до една година след навършването на 21-годишна възраст по предложение на педагогическия съвет с разрешение на съда за довършване на учебната година.“

12. В чл. 67, ал. 4 се изменя така:

„(4) Когато отложи изпълнението на наказанието по отношение на непълнолетен, съдът налага възпитателна мярка по чл. 9, ал. 1, т. 1-5 от Закона за отклоняване от наказателно производство и налагане на възпитателни мерки на непълнолетни лица.“

13. В чл. 73:

а) В ал. 1 думите „местна комисия за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните“ се заменят със „Служба за възпитателна подкрепа.“

б) В ал. 2 думите „наблюдателната или местната комисия“ се заменят с „наблюдателната комисия или Службата за възпитателна подкрепа.“

§ 13. В Наказателно - процесуалния кодекс (Обн., ДВ, бр. 86 от 2005 г.; изм., бр. 46 и 109 от 2007 г., бр. 69 и 109 от 2008 г., бр. 12, 27, 32 и 33 от 2009 г., бр. 15, 32 и 101 от 2010 г., бр. 13, 33, 60, 61 и 93 от 2011 г.; Решение № 10 на Конституционния съд от 2011 г. – бр. 93 от 2011 г.; изм., бр. 19, 20, 25 и 60 от 2012 г., бр. 17, 52, 70 и 71 от 2013 г.; бр. 21 от 2014 г.; бр. 14, 24, 41, 42, 60, 74 и 79 от 2015 г.; бр. 32, 39, 62, 81 и 95 от 2016 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се чл. 16а:

„Възраст на лицето

Чл. 16а. Когато възрастта на лицето не може да се определи с точност за целите на наказателното преследване, се приема, че то е на възраст, която е по-благоприятна за него.“

2. В чл. 22, ал. 3 след думите „под стража,“ се добавя „както и когато обвиняемият е непълнолетен“ и се поставя запетая.

3. В чл. 24, ал. 1, т. 8 след мерки се добавя „по реда на Закона за отклоняване от

наказателно производство и налагане на възпитателни мерки на непълнолетни лица.“

4. В чл. 63:

а) В ал. 4 се създава изречение трето: „Когато задържаният е непълнолетен срокът на задържането е до един месец.“

б) Алинея 8 се изменя така:

„(8) В случаите, когато задържаният има деца, незабавно се уведомява дирекция „Социално подпомагане“ по настоящ адрес на детето, за извършване на социално проучване и предприемане при необходимост на мярка за закрила по реда на Закона за закрила на детето.“

5. В чл. 64, ал. 2 се създава изречение второ: „Когато обвиняемият е непълнолетен, прокурорът осигурява неговото явяване до 24 часа.“

6. В чл. 99, ал. 1 изречение второ накрая се поставя запетая и се добавя „освен когато обвиняемият е непълнолетно лице или страда от физически или психически недостатъци, които му пречат да се защитава сам.“

7. В чл. 144 се създават ал. 3 и 4:

„(3) Когато съществува съмнение относно възрастта на лицето се назначава експертиза.

(4) Когато е определено, че лицето е дете, но неговата предполагаема или точна възраст е невъзможно да се определи, приема се, доколкото не може да се докаже обратното, че лицето не е навършило 14-годишна възраст.“

8. В чл. 219, ал. 3, т. 6 накрая се поставя запетая и се добавя „а когато лицето е непълнолетно и правата му по чл. 385а.“

9. Създават се чл. 385а – 385г:

„Права на непълнолетния обвиняем

Чл. 385а. (1) Освен правата по чл. 55, непълнолетният има и следните права:

1. да бъде придружаван в съдебното производство от родител, попечител, друго лице, на което са предоставени права, свързани с упражняване на родителска или попечителска отговорност или друго лице по чл. 385в;

2. родител, попечител или друго подходящо пълнолетно лице, посочено от непълнолетния и одобрено от компетентния орган, да получи същата информация като непълнолетния;

3. на медицински преглед при задържане;

4. да участва в съдебни заседания при условията на чл. 391, както и да получи защита на правото на неприкосновеност на личния и семеен живот чрез ограничаване на разпространяването на информация по този кодекс;

5. на индивидуална оценка;

6. на прилагане на задържането като крайна мярка и на възможно най-широко използване на алтернативни мерки;

7. да не бъде конвоиран с белезници и с други средства за съдържане освен в изключителни случаи.

8. на задължително участие на адвокат при всички действия в досъдебното производство, които се провеждат с участието на непълнолетния.

(2) Информация за правата по чл. 55, ал. 1 и чл. 94, ал. 1, т.1, се предоставя на непълнолетния от компетентния орган писмено и устно чрез подходящи средства и на

достъпен за него език, а копие от документа му се връчва срещу подпис.

Информирание на родител на непълнолетен в наказателния процес

Чл. 385б. (1) Непосредствено след привличането на непълнолетния като обвиняем, информацията относно правата му по чл. 55, чл. 94, ал. 1, т. 1 и чл. 385а се предоставя на неговия родител, попечител или друго лице, на което са предоставени права, свързани с упражняване на родителска или попечителска отговорност.

(2) Информацията по ал. 1 се предоставя на друго пълнолетно лице, посочено от непълнолетния и одобрено от наблюдаващия прокурор, когато:

1. информирането на родителя, попечителя или друго лице, на което са предоставени права, свързани с упражняване на родителска или попечителска отговорност, би било в противоречие с най-добрия интерес на обвиняемия;

2. родителят, попечителят или друго лице, на което са предоставени права, свързани с упражняване на родителска или попечителска отговорност, не е намерен или неговата самоличност е неизвестна;

3. информирането на родителя, попечителя или друго лице, на което са предоставени права, свързани с упражняване на родителска или попечителска отговорност, би възпрепятствало съществено наказателното производство.

(3) Когато непълнолетният не е посочил пълнолетно лице или посоченото лице не е одобрено от наблюдаващия прокурор се информира дирекция „Социално подпомагане“.

(4) При отпадане на обстоятелствата по ал. 2, родителят, попечителят или друго лице, на което са предоставени права, свързани с упражняване на родителска или попечителска отговорност, се информират.

Придружаване в съдебна фаза

Чл. 385в. (1) Непълнолетното лице се придружава от пълнолетен, различен от родител, попечител или друго лице, на което са предоставени права, свързани с упражняване на родителска или попечителска отговорност, когато:

1. придружаването от родителя, попечителя или друго лице, на което са предоставени права, свързани с упражняване на родителска или попечителска отговорност, би било в противоречие с най-добрия интерес на обвиняемия;

2. родителят, попечителят или друго лице, на което са предоставени права, свързани с упражняване на родителска или попечителска отговорност, не е намерен или неговата самоличност е неизвестна;

3. присъствието на родителя, попечителя или друго лице, на което са предоставени права, свързани с упражняване на родителска или попечителска отговорност, би възпрепятствало съществено наказателното производство.

(2) В случаите по ал. 1 непълнолетния посочва пълнолетно лице, което се одобрява от наблюдаващия прокурор.

(3) Когато непълнолетният не е посочил пълнолетно лице или посоченото лице не е одобрено от наблюдаващия прокурор, той се придружава от представител на дирекция „Социално подпомагане“.

(4) При отпадане на обстоятелствата по ал. 1, родителят, попечителят или друго лице, на което са предоставени права, свързани с упражняване на родителска или попечителска отговорност, придружават непълнолетния занапред.

(5) Правото на придружаване по чл. 385а, ал. 1, т. 1 може да се упражни и в

досъдебното производство, когато по преценка на наблюдаващия прокурор това е в най-добрия интерес на непълнолетния и не би възпрепятствало действията по разследване.

Медицински преглед

Чл. 385г. (1) Медицински преглед по чл. 385а, ал. 1, т. 3 се извършва:

1. без неоправдано забавяне след задържането му за оценка на общото му психично и физическо състояние;

2. когато по преценка на компетентния орган са налице конкретни здравословни причини;

3. по искане на непълнолетния, негов родител, попечител или друго подходящо пълнолетно лице, посочено от непълнолетния и одобрено от компетентния орган, или от неговия защитник.

(2) Резултатите от прегледа се вземат предвид от компетентния орган при извършване на всички действия по разследването, както и при определяне на мярка за неотклонение.“

10. В чл. 386:

а) Алинеи 1, 2 и 3 се изменят така:

„(1) Спрямо непълнолетни могат да се налагат следните мерки за неотклонение:

1. мярка за специален надзор по чл. 9, ал. 1, т. 5 от Закона за отклоняване от наказателно производство и налагане на възпитателни мерки на непълнолетни лица;

2. надзор от специализиран полицейски служител за работа с деца;

3. настаняване в център за възпитателен надзор;

4. задържане под стража.“

(2) Предаването на непълнолетен за надзор на лицата и на органите по ал. 1, т. 1 и 2 става с протокол, с който те се задължават да осигурят неговото явяване пред разследващия орган и съда. При виновно неизпълнение на поетите задължения, на тези лица се налага глоба до петстотин лева.

(3) Когато е наложена мярка по ал. 1, т. 3, изпълнението ѝ се възлага на ръководителя на центъра за възпитателен надзор.“

б) Създава се нова ал. 4 и ал. 5:

„(4) Мярката по ал. 1, т. 4 се прилага само в краен случай, ако непълнолетният е привлечен като обвиняем за престъпление, за което преди замаяната на чл. 63, ал. 1 от Наказателния кодекс, се предвижда наказание лишаване от свобода повече от пет години.

(5) Редът за прилагане на мярката по ал. 1, т. 3, се урежда с наредба на министъра на правосъдието и министъра на образованието и науката.“

в) Досегашната ал. 4 става ал. 6 и се изменя така:

„(6) В случаите на задържане непълнолетните се настаняват в подходящи помещения отделно от пълнолетните. За наложените мерки лицата или органите, които ги изпълняват, уведомяват незабавно родителя или попечителя и директора на учебното заведение, когато непълнолетният е ученик. Лицата не се уведомяват, ако това е в най-добрия интерес на непълнолетното лице. В тези случаи се уведомява друго подходящо пълнолетно лице, посочено от непълнолетния и одобрено от съда, който налага мярката.“

11. В чл. 387:

а) Досегашният текст става ал. 1 и се изменя така:

„(1) В хода на досъдебното производство прокурорът възлага на Службата за

възпитателна подкрепа изготвянето на индивидуална оценка на непълнолетния, която следва да бъде готова до изготвяне на обвинителния акт.“

б) Създават се ал. 2, 3, 4, 5 и 6:

„(2) Оценката по ал. 1 съдържа данни за личността и зрелостта на непълнолетния, неговата икономическа, социална и семейна среда, както и всички специфични негови уязвимости. Обхватът и съдържанието ѝ са в зависимост от обстоятелствата по делото.

(3) Оценката подпомага съда и органите на досъдебното производство при определяне на действията им, на вида и размера на наказанието или възпитателните мерки, които могат да се наложат, както и за вида и продължителността на мерките за неотклонение.

(4) Оценката се изготвя от квалифицирани експерти с прилагане на мултидисциплинарен подход и с участието на непълнолетния, а когато е подходящо на родителя, попечителя или лице, на което са предоставени права, свързани с упражняване на родителска или попечителска отговорност, както и на друго лице, посочено от непълнолетния и одобрено от прокурора.

(5) Ако в хода на наказателното производство възникнат обстоятелства, които оказват съществено влияние върху личността на непълнолетния, прокурорът или съдът разпорежда нейното актуализиране.

(6) Заключениеята в оценката могат да се оспорят от страните в производството.“

12. Член 388 се изменя така:

„**Чл. 388.** (1) Непълнолетен обвиняем се разпитва в присъствие на защитник.

(2) На разпита може да присъстват родителят или попечителят или друго лице по избор на непълнолетния.

(3) По мотивирана преценка на органа, провеждащ разпита, или по повод искане на непълнолетния обвиняем, лицата по ал. 2 не се допускат или се ограничават тяхното присъствие, ако това не е в негов интерес.

(4) При разпита участва педагог или психолог или експерт по чл. 387, ал. 4. По преценка на органа, който провежда разпита, се осигурява присъствие и на лекар, притежаващ подходяща специалност.

(5) С разрешение на органа, който провежда разпита, лицата по ал. 4 могат да задават въпроси на обвиняемия. Те се запознават с протокола за разпит и при необходимост правят бележки по неговото съдържание.“

13. Създава се чл. 388а:

„Звукозапис и видеозапис на разпит на непълнолетен обвиняем

Чл. 388а. (1) При разпит на непълнолетен задържан се изготвя звукозапис и видеозапис по реда на чл. 238, ал. 2-5, за който се съставя протокол по чл. 239.

(2) Запис по ал. 1 не се изготвя при изричен отказ на непълнолетното лице.“

14. В чл. 390:

а) Алинея 2 се изменя така:

„(2) Съдиите и съдебните заседатели трябва да притежават специализирани познания в сферата на правата на детето.“

б) Алинея 3 се отменя.

15. Член 391 се изменя така:

„**Чл. 391.** (1) Съдебното заседание по дела срещу непълнолетни се води при закрити врати, освен ако непълнолетният не поиска публично гледане на делото. Съдът може да

отхвърли искането за публичност за цялото съдебно производство, за отделно заседание или действие, когато това се налага за запазване на морала, личния живот на участниците и интересите на правосъдието.

(2) Когато съдът прецени, че е в интерес на непълнолетния, в съдебното заседание могат да бъдат поканени специализирани полицейски служители за работа с деца и представители на учебното заведение, в което учи той, както и други лица, посочени от него.“

16. В чл. 392:

а) Алинея 1 се изменя така:

„(1) При разглеждането на дело срещу непълнолетен задължително се призовава негов родител или попечител. Той има право да участва в събирането и проверката на доказателствените материали и да прави искания, бележки и възражения.“

б) Алинея 2 се изменя така:

„(2) Неявяването на родителя или попечителя не е пречка за разглеждане на делото, освен ако съдът намери участието им за необходимо в интерес на непълнолетния.“

17. В чл. 394:

а) Заглавието се изменя така: „Ред за разглеждане на дела за престъпления, извършени от непълнолетни или в съучастие с пълнолетни“.

б) Създава се ал. 3:

„(3) В случаите по ал. 2 съдията и съдебните заседатели трябва да притежават специализирани познания в сферата на правата на детето.“

18. Член 395 се изменя така:

„**Чл. 395.** (1) Когато отложи изпълнението на наказанието спрямо непълнолетния, съдът уведомява съответната Служба за възпитателна подкрепа за организиране на необходимите възпитателни мерки.

(2) Когато съдът определи възпитателна мярка, изпраща препис от присъдата на съответната Служба за възпитателна подкрепа.

(3) Предложението на прокурора или на Службата за възпитателна подкрепа по чл. 64, ал. 2 от Наказателния кодекс за замяна на мярката настаняване в център за възпитателен надзор с друга възпитателна мярка след постановяване на присъдата се разглежда в съдебно заседание с призоваване на непълнолетния и неговия защитник.“

19. В § 1 думите „Допълнителна разпоредба“ се заменят с „Допълнителни разпоредби“.

20. Създава се § 1а:

„**§ 1а.** Този закон въвежда изискванията на Директива 2016/800/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2016 година относно процесуалните гаранции за децата, заподозрени или обвиняеми по наказателни производства (ОВ L 132 от 21 май 2016 г.).“

§ 14. В Закона за съдебната власт (обн., ДВ, бр. 64 от 2007 г.; изм. и доп., бр. 69 и 109 от 2008 г., бр. 25, 33, 42, 102 и 103 от 2009 г., бр. 59 от 2010 г., бр. 1, 23, 32, 45, 81 и 82 от 2011 г., Решение № 10 на Конституционния съд, бр. 93 от 2011 г.; изм. и доп., бр. 20, 50 и 81 от 2012 г., [бр. 15](#), 17, 30, 52, 66, 70 и 71 от 2013 г., [бр. 19](#), 21, 53, 98 и 107 от 2014 г., бр. 14 от 2015 г., бр. 28, 39, 50, 62 и 76 от 2016 г.) в чл. 329, ал. 3:

1. Създава се нова т. 2

„2.наказателни дела срещу непълнолетни;“

2. Досегашните т. 2, 3, 4 и 5 стават съответно 3, 4, 5 и 6.

3. Създава се нова т. 7:

„7. дела по Закона за отклоняване от наказателно производство и налагане на възпитателни мерки на непълнолетни лица“.

4. Досегашните т. 6, 7 и 8 стават съответно 8, 9 и 10.

§ 15. В [Закона за опазване на обществения ред при провеждането на спортни мероприятия](#) (Обн., ДВ, [бр. 96](#) от 2004 г., изм., [бр. 103](#) и 105 от 2005 г., [бр. 30](#), 34, 80 и 82 от 2006 г., [бр. 53](#) от 2007 г., [бр. 69](#) от 2008 г., [бр. 12](#), 19 и 32 от 2009 г., [бр. 50](#) и [88](#) от 2010 г., [бр. 68](#) от 2013 г. и бр. 53 от 2014 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 23, ал. 2 се изменя така:

„(2) Спрямо непълнолетни, извършили противообществени прояви по този закон, се налагат възпитателни мерки, предвидени в Закона за отклоняване от наказателно производство и налагане на възпитателни мерки на непълнолетни лица.“

2. В чл. 30, ал. 1, т. 3 се изменя така:

„3. изпраща преписката на съответната служба за възпитателна подкрепа по настоящия адрес на лицето за налагане на възпитателни мерки по Закона за отклоняване от наказателно производство и налагане на възпитателни мерки на непълнолетни лица , когато нарушителят е непълнолетен;“.

3. В чл. 33, ал. 1, т. 3 изменя така:

„3. изпраща преписката на съответната Служба за възпитателна подкрепа по настоящия адрес на лицето за налагане на възпитателни мерки по Закона за отклоняване от наказателно производство и налагане на възпитателни мерки на непълнолетни лица , когато нарушителят е непълнолетен;“.

§ 16. В Указ № 904 от 28.12.1963 г. за борба с дребното хулиганство (Обн., ДВ, [бр. 102](#) от 1963 г., изм., [бр. 36](#) от 1979 г., [бр. 38](#) от 1998 г., [бр. 96](#) от 2004 г., бр. 27 от 2009 г.; Решение № 3 на Конституционния съд на [РБ](#) - ДВ, [бр. 38](#) от 2011 г., [бр. 93](#) от 2011 г. и бр. 53 от 2014 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 1:

а) В ал. 1 думите „лице, навършило шестнадесет годишна възраст“ се заменят с „пълнолетно лице“.

б) Алинея 4 се изменя така:

„(4) Административно наказание не се налага, когато нарушителят е непълнолетен. В този случай се налага възпитателна мярка по реда на Закона за отклоняване от наказателно производство и налагане на възпитателни мерки на непълнолетни лица.“

2. В чл. 3, ал. 1, б. „б“ думите „комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните“ се заменят със „Служба за възпитателна подкрепа“;

3. В чл. 6, ал. 1, б. „б“ думите „комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните“ се заменят с „Служба за възпитателна подкрепа“.

§ 17. В Закона за борба с трафика на хора (Обн., ДВ, [бр. 46](#) от 2003 г., изм., [бр. 86](#) от 2005 г., [бр. 33](#) от 2008 г., [бр. 74](#) от 2009 г., [бр. 68](#) и [84](#) от 2013 г. и бр. 79 от 2015 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 4, ал. 2, изречение второ думите „заместник-председател на Централната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните“ се отменя.

2. В чл. 5, ал. 2, изречение трето думите „комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните“ се заменят със „Служба за възпитателна подкрепа“.

§ 18. В Закона за младежта (Обн., ДВ, бр. 31 от 2012 г., изм., бр. 68 от 2013 г. и бр. 14 от 2015 г.) в чл. 18, ал. 1, т. 4 думите „за предотвратяване на противообществените прояви на младежите“ се заменят с „при необходимост за подкрепа и възстановяване развитието на младежите“.

§ 19. В Закона за закрила на детето (Обн., ДВ, [бр. 48](#) от 2000 г., изм., [бр. 75](#) и [120](#) от 2002 г., [бр. 36](#) и [бр. 63](#) от 2003 г., [бр. 70](#) и 115 от 2004 г., [бр. 28](#), [94](#) и [103](#) от 2005 г., [бр. 30](#), [38](#) и [82](#) от 2006 г., [бр. 59](#) от 2007 г., [бр. 69](#) от 2008 г., [бр. 14](#), [47](#) и [74](#) от 2009 г., [бр. 42](#), 50, 59 и [98](#) от 2010 г., [бр. 28](#) и 51 от 2011 г., [бр. 32](#) и 40 от 2012 г., [бр. 15](#), 68 и 84 от 2013 г., бр. 79 от 2015 г. и бр. 8 от 2016 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 17а, ал. 1:

а) В т. 1 думите „секретаря на Централната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните към Министерския съвет“ се заменят с „Националната служба за възпитателна подкрепа“.

б) В т. 14 след думата „ясли,“ се добавя „центрове за възпитателен надзор, приемни семейства“ и се поставя запетая.

2. В чл. 18, ал. 1 думите „Централната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните“ се заменят с „Националната служба за възпитателна подкрепа“

3. В чл. 20а, ал. 1 думите „комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните“ се заменят със „Служба за възпитателна подкрепа“.

§ 20. В Закона за административните нарушения и наказания (Обн., ДВ, бр. 92 от 1969 г.; изм., бр. 54 от 1978 г., бр. 28 от 1982 г., бр. 28 и 101 от 1983 г., бр. 89 от 1986 г., бр. 24 от 1987 г., бр. 94 от 1990 г., бр. 105 от 1991 г., бр. 59 от 1992 г., бр. 102 от 1995 г., бр. 12 и 110 от 1996 г., бр. 11, 15, 59, 85 и 89 от 1998 г., бр. 51, 67 и 114 от 1999 г., бр. 92 от 2000 г., бр. 25, 61 и 101 от 2002 г., бр. 96 от 2004 г., бр. 39 и 79 от 2005 г., бр. 30, 33, 69 и 108 от 2006 г., бр. 51, 59 и 97 от 2007 г., бр. 12, 27 и 32 от 2009 г., бр. 10, 33, 39, 60 и 77 от 2011 г., бр. 19, 54 и 77 от 2012 г., бр. 17 от 2013 г., бр. 98 и 107 от 2014 г., бр. 81 от 2015 г. и бр. 76 от 2016 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 14:

а) Досегашният текст става ал. 1.

б) Създава се ал. 2:

„(2) Общественото порицание по отношение на непълнолетен се извършва чрез наказателното постановление или в съдебно заседание с решението на съда“.

2. Член 29 се отменя.

3. В чл. 76 се създава ал. 2:

„(2) Наказанието обществено порицание, наложено на непълнолетно лице, се изпълнява, като на лицето се обяснява противоправността на деянието му и последиците от продължаване на противоправното поведение.“

§ 21. В Закона за предучилищното и училищното образование (Обн., ДВ, бр. 79 от

2015 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 44:

а) В ал. 1 т. 2 се изменя така:

„2. центрове за възпитателен надзор;”, а т. 3 се отменя.

б) Алинея 8 се изменя така:

„(8) Центровете за възпитателен надзор са центрове, в които се настаняват непълнолетни лица по реда и при условията на Закона за отклоняване от наказателно производство и налагане на възпитателни мерки на непълнолетни лица.“

в) Алинея 9 се отменя.

2. В чл.188, ал. 4 в изречение второ думите „органите за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните“ се заменят с „съответните служби за възпитателна подкрепа“ и се създава се изречение трето: „В случаите на дете или ученик в риск, в състава на екипа се включват и специализирани полицейски служители за работа с деца от специализираните звена за работа с деца на Министерството на вътрешните работи“.

§ 22. В Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража (Обн. ДВ. бр. 25 от 2009 г., изм. бр. 74 и 82 от 2009 г., бр. 32 и 73 от 2010 г., бр. 81 от 2011 г., бр. 103 от 2012 г., бр. 15 и 68 от 2013 г., бр. 53 от 2014 г. и бр. 42 изм., бр. 79 от 2015 г., изм. и доп., бр. 32 и 81 от 2016 г.) се правят следните изменения:

1. В чл.73, ал. 2 думите „окръжната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните“ се заменят със „Службата за възпитателна подкрепа“.

2. В чл.170, ал. 1 думите „комисии за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни“ се заменят със „служби за възпитателна подкрепа“.

3. В чл.187, ал. 3 думите „съответната местна комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните“ се заменят със „Службата за възпитателна подкрепа“.

4. В чл. 229 думите „инспектор от детската педагогическа стая“ се заменят със „специализиран полицейски служител за работа с деца“.

5. В чл. 230 думите „инспектор от детската педагогическа стая“ се заменят със „специализиран полицейски служител“, а думите „член от местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни“ се заменят с „представител на съответната общинска служба за възпитателна подкрепа“.

§ 23. В Закона за Министерство на вътрешните работи (Обн., ДВ, бр. 53 от 2014 г., изм., бр. 98 и 107 от 2014 г., бр. 14, 24, 56 и 61 от 2015 г. и бр. 81 от 2016 г.) се създава чл. 95б:

„Чл. 95б. (1) Домовете за временно настаняване на малолетни и непълнолетни се създават от Министерството на вътрешните работи, което определя техния район на действие.

(2) В домовете се настаняват малолетни и непълнолетни:

1. на които е предоставена полицейска закрила за срока, за който е определена;

2. заловени в скитничество, просия, проституция, злоупотреба с алкохол, разпространение или употреба на наркотици или други упойващи вещества с цел насочване към подходящи грижи и възпитателни мерки;

3. самоволно напуснали заведенията за задължително възпитание или принудително

лечение с цел предприемане на подходящи мерки за възпитателен надзор;

4. обявените за общодържавно издирване с мярка „принудително довеждане по досъдебно производство от разследващ полицаи“.

(3) Когато не е налице възможност лицата по ал. 2 да бъдат настанени незабавно в домовете, те се оставят отделно от пълнолетните в подходящи помещения на съответното поделение на Министерството на вътрешните работи, където могат да престоят не повече от 24 часа.

(4) При настаняване на лицата по ал. 2 се извършва медицински преглед.

(5) Настанените в домовете се разпределят в зависимост от пола, възрастта и основанието за настаняване, в спални помещения.

(6) Домът за временно настаняване предприема мерки за издирване на семействата на настанените лица.

(7) Престоят в домовете не може да бъде повече от 15 дни. Престоят над 24 часа се разрешава от прокурора.

(8) До 24 часа от настаняването се уведомяват родителят, настойникът или попечителят, или лицето, което полага грижи за детето, отдел „Закрила на детето“ и специализираният полицейски служител.

(9) В 3-дневен срок от настаняването малолетният или непълнолетният се явяват пред административния съд по местонахождението на дома за проверка на законността на настаняването. Явяването пред съда се осигурява от прокурора, който уведомява за това лицата по ал. 8.

(10) Малолетният или непълнолетният, неговият родител, попечител, настойник или лицето, което полага грижи за него, както и особеният му представител по ал. 11 могат да обжалват законността на настаняването пред административния съд. Съдът се произнася в 3-дневен срок.

(11) В случай на конфликт на интереси на малолетния или непълнолетния с неговия родител, попечител, настойник или лицето, което полага грижи за него, се назначава особен представител.

(12) Редът и начинът на настаняване, организацията, управлението и контролът върху домовете се уреждат с наредба на министъра на вътрешните работи.